

ההגים. כששלהנו לבסוף את מכתבי הפיטורים לא היתה לנו ברירה אהרת. ככלות הכל. אנחנו חברה עיסקית ולא מוסד סוציאלי.

(דברי עקיבא הררי, מנכ"ל עסיס, ידיעות 12.11.76)

למשהו חדש, ריווחי יותר. יביאו פוע- לים חדשים, "יומיים", שיעבדו ויודק- נו ליד פס-הייצור עד ששוב ייפול העסק, משיקולים עיסקיים, והפועלים יפוטרו. ושוב יקימו משהו חדש עם פועלים חדשים.

הנהלות לא מתות. הן קופצות מאבן לאבן ולא נרטבות. האבנים בלאו-הכי שקועות במים. העולם מלא מכונות ופועלים. אלה שמתיישנים מושלכים לגאנק ומביאים חדשים, יעילים וזו- לים. עברו מאה-וחמישים שנה, והתע- שייה עודנה מייצרת, והפועלים עובי- דים והבעלים מנהלים. והנהלות הן כ- ידוע לא מוסדות סוציאליים.

מיפעל יקבל המנכ"ל מיפעל אחר. ויש גם ביטוח-מנהלים שממתין לו בבנק, והוא יוכל אולי לקנות את הוואליאנט של המיפעל בישיש-מחר.

היום מפוטר פועל קשיש משיקולים עיסקיים. כשיפוטר יקבל פיצוי אך ורק עבור שנות ה"קביעות". כל השנים בהן ישב על פס הייצור ומילא מיל- יארדי-בקבוקים כ"יומי" לא נחשבות לצורך פיצויים.

מחר תממש ההנהלה את ערך ה- ציוד ותמכור את המיגרש, כמו כל ספקולאנט אחר בענף הקרקעות. מ- פדיון ערך המיגרש יקימו מיפעל אחר,

"כאשר הוציא הפרלמנט האנגלי, בשנת 1819, את "תקנות בתי- החרושת" — אשר קבעו כי לא יועסקו במיפעלים ילדים למטה מגיל תשע, וסך שעות העבודה היומית של ילדים במיפעלים לא יעלה על שתיים-עשרה וחצי שעות — התעצבנו מאוד בעלי-המיפעלים, היטיבו את עניבתם, ומחו במורת-רוח ג'נטלמנית: "ככלות הכל, אנחנו הרי חברות עיסקיות ולא מוסדות סוציאליים."

הם צדקו, התעשיינים האנגלים. חו- קי העבודה הראשונים פתחו פתח מעורר-דאגה להידרדרות המצב בע- תיד, והסבו במרוצת הדורות נזק ניכר לתעשיינים. הפועלים, כצפוי, הרימו ראש ודרשו יתר-זכויות.

היום, יש פחות ילדים במיפעלים, וגם אלה שישנם עובדים מקסימום שמונה שעות. לפועלים של היום יש ועד, ואם כי מציעים להם מדי פעם אצבע, רוצים הם תמיד את כל היד. עכשיו הגיעו לשיא חוצפתם: הם ממ- שיכים לעבוד ליד המכונות אחרי ש- ההנהלה סגרה את המיפעל.

היום יש מיפעל שמורכב מ"פועלים יומיים", מ"עובדים חודשיים", ומ- "פועלות". (לכתוב לא ברור מה זה "פועלות", אבל הוא מניח שזה משהו יותר נמוך אפילו מ"עובדים יומיים").

היום יכול בעל-המיפעל לבוא אל העובד היומי ולהגיד לו, "אל תבוא מחר" ולשלם לו פיצוי סימלי בסדר- גודל של שבועיים לשנה. כלומר, מש- כורת חודש כפיצוי עבור ותק של שנתיים.

היום יושב פועל קשיש ליד המכונה שמונה שעות, ולפני משלוח ליצוא עו- בד גם לילות רשבות. אותו פועל קשיש הוא אחד שזכה אחרי הרבה שנות עבודה כ"יומי" למעמד של "חדשי" — וזהו שיא הקריירה המק- צועית שלו. אנשים בני גילו הם כבר נשיאים וגנרלים ומנכ"לים.

היום יושב מנכ"ל צעיר וסוגר מיפ- על משיקולים עיסקיים. כשייסגר ה-

דבר המנהל

המוסד הזה, שנתמנתי לעמוד בראשו, הוא מוסד כושל ומחורבן. הוא מורכב מחומר אנושי גרוע וממוסר-עבודה ירוד. התקציבים שעומדים לרשותי עלובים ב- יותר והציוד ישן ופרימיטיבי. שיטות ה- עבודה הן מימי האדם הניאנדרטאלי, והתקנון לא מאפשר כל צורת ניהול תקין. האדמיניסטרציה מסורבלת, ה- מנגנון מנופה ואין כוח-אדם מיומן ומיק- צועי שיוכל להתמודד עם הבעיות החול- כות וגדלות.

על אף כל זאת, אני מנהל את העסק. חרי מישהו מוכרח גם לנהל, לא כולם יכולים להיות "פיונים" ולהתחמק מ- אחריות.

ועם זאת הריני מודיע מראש: אל תתפלאו אם המוסד הרעקי הזה יילך קאקען. זיכרו שכבר עכשיו התרעתי על כך. ואם בכל-זאת אצליח להזיז כאן משהו — נא לזכור ולצטט: "למרות ה- כל — הוא עשה זאת."

שלוש תמונות

על קיר חדר-עבודתו של הכו- תב תלויות שלוש תמונות, כנהוג לתלות על קירות חדריהם של כותבים. שלוש תמונות אשר מ- סמלות את עולמו של הכותב, ואפשר לומר שהן הטביעו את חותמן עליו יותר מכל.

תמונתו של לב ניקולייביץ' טולסטוי נגזרה מתוך "טבע וב- ריאות — ירחון לצימחונות". ודאי ידוע לכל כי טולסטוי המ- נוח היה מגדולי הצימחונות ב- מאה ה-י"ט. כמי ששואף זה מכ- בר אל צימחונות, אם-כי טרם הגשים, ראה הכותב בדמותו של הצימחונאי הרוסי מעין מורה- דרך.

התמונה השנייה היא קלסתר- פניו של צביקה פיק, צהוב יתר- על-המידה ומטושטש במקצת מ- חמת ההדפסה הרשלנית, אך עדיין מביע רבות. דיוקנו של פיק מופיע על לוח-השנה מתו- צרת "להיטון" התלוי על קיר חדרו של הכותב, למען יידע את התאריך.

והדמות השלישית, אינה אלא דמותו של קינג-קונג המסתער על מיגדל-דויד. ציור פרי מכחו- לו של האמן העולה-החדש ד. קודור.

טולסטוי, קינג-קונג וצביקה פיק. אנשים דגולים.

טולסטוי, סמל לבריאות הגוף ולטהרת מיצי-העיכול. פיק, איש המוזה וקונג, שבחוסן זרועותיו מסמל את חוסנו של העם, ובזי- קתו אל הקישלה מעלה בלב ה- כותב געגועים לירושלים ושאיפה לעצמאות.

לב, קינג וצביקה. אבני-דרך ב- חייו של הכותב.

טולסטוי

פיק

קונג

אחינו, הסרטן בדרך, תן שלוש לירות, הא?

הסתיו הגיע. עונת הסרטן בעיצומה. לקראת המנכית השנתית מלאה הארץ סרטן. סרטן בעיתונים, סרטן בטלוויזיה, סרטן ברדיו. סטטיסטיקות, אזהרות, איזמים, ארנעות (ממחלות-לב מתים יותר). היום זה הוא — מחר זה אתה "בעצם, תורם יקר, אולי כבר עכשיו אתה נגוע..."

— מזה כארבעים יום שהכותב מתהפך על משכבו ושנתו נודדת והוא ממשש בוקר וערב כל חלקה טובה בגופו, שמא הגיע יום הדין. ומחמת האימה הגדולה, סטה הכותב המבוהל ממנהגו הסרבני, וכשהקישו גזבי- הסרטן על דלתו — לא טרק את הדלת כצפוי — כי אם נתן 3 לירות, כופר נפשו. ואמנם, הנזכים הדביקו תווית על מזוזה-הכית — כנראה כדי שאת הבית הזה לא יפקוד מלאך-המוות.

אבל מיד בשיצאו, חש שוב הכותב דקירה מכשרת-רעות כאיזור בית-השחי. למה לעזאזל, לא נתן 5 לירות. כדאי לחטוף סרטן בגלל קמצנות?